

Ex. 12 Lpd., hvorimod han for at faae en ordentlig Priis renser den op til 12 Lpd. 8 Pd. eller om man vil, 12 Lpd. 4 Pd., hvor efter han bringer den til Byen og derefter faaer sin Priis. Denne Priis kan angives, men hvorledes vil det ærede Medlem udfinde Prisen paa det Korn, som ikke kommer paa Markedet? Det bliver vanskeligt. Dersom det ærede Medlem vil sige: Vi skulle ikke have nogen Markedspris, men vi skulle have opgivet, hvormange Lpd. hver Kornsort veier efter Indhøstningen, derefter skulle vi erkynlige os om, hvorledes Priserne have været for den paa Markedet solgte Sæd efter Vægt, og saa skulle vi fradrage det, som den veiede mindre paa, Loen end i den rensede Tilstand, hvori den er bragt til Byen, saa er der Noget deri, men jeg troer, det er udsfordligt. — Hvad Angiyelse i Vægt forøvrigt angaaer, saa har jeg altid, men hidtil forgiæves, stridt for, at vi skulle komme bort fra ethvertsomhelst Maal af Korn, thi det er det meest Stuffende og Upaalidelige, der eksisterer. Naar vi nogenstunde ville komme til en virkelig reel Kornhandel, skulle vi ikke vide af Andet at sige, end hvad et Lpd. eller hvad 100 eller 200 Pd. Korn koster; Lønde-maalet er upaalideligt. Men nu er det jo en gang indrettet saaledes her, at vi for at bestemme Capitelstarten skulle have opgivet, til hvilke Priser Kornet sælges til forskjellige Læder af Aaret, men det troer jeg ikke kan naaes paa nogen anden Maade end ved at opgive Prisen pr. Tønde; at tilføie en Vægt troer jeg kun vilde blive vildledende. Forresten maa jeg bemærke til det ærede Medlem, at mit Kendskab til Landet bringer mig til at troe, at ogsaa de mindre Landeieendomsbesiddere, Bønderne ikke undtagne, nu ere inde paa den hollandske Vægt; idetmindste er det Tilfældet paa Derne, hvorimod jeg ikke saa nøie kjender Forholdet i Thyland. Man hører nu ganske almindeligt tale om hollandsk Vægt, og man kan ogsaa see i flere af vore Dagblade, at der staaer: Kornet er solgt til s. Ex. 110 Pd. pr. Tønde. Den, der skriver det, veed naturligviis slet ikke, hvad det er, han skriver; men det er ganske vist nu kun i sjeldne Tilfælde, at man retter sig efter det, som det var rigtigst at rette sig efter, nemlig dansk Vægt.

Bregendahl: Naar den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) vilde have den Virkning, som han nu har angivet, fremkaldt ved sit Uendingsforslag, maatte det rigtignok have været ganske anderledes affattet, end det er. Det fremlyste nemlig af hans Foredrag, at han gik ud fra en egen Betragtning af Sagen; det forholder sig, jeg tør nok sige i de allerfleste Tilfælde, ikke saaledes, som han sagde, at det Korn, der skal betales efter Capitelstarten, skulde, hvis der var Tale om at levere det in natura, leveres med en slet Vare, fordi Høsten i Reglen har givet en saadan. Der er først hele den Række af Forhold, der ere aldeles private Contractsforhold, og som dog ikke ere saa ganske saa, hvor det i Contracterne er bestemt, at Kornet skal betales efter Capitelstarten; der maa den, som skal oppebære denne Afgift, dersom der var Tale om at levere Kornet in natura, være berettiget til at oppebære gode, sunde Handelsvarer. Jeg troer dernæst ogsaa, at i de allerfleste Tilfælde, hvor der er Spørgsmaal om Tiendeleverancer, er Tiendeieieren, det være sig nu, at han har Tienden pro officio, saaledes som Præsterne, eller han eier den som privat Eiendomsghjenstand, betrettiget til, naar der skal leveres Korn in natura, at faae leveret gode Handelsvarer, og han kan altsaa ingenlunde, fordi der i et enkelt Aar er hos Mange avlet meget slet Korn, være pligtig til at modtage aldeles urensede Varer.

Tscherning: Denne sidste Deel af det ærede Medlems Udtalelser viser endnu mere, hvor vigtigt det er, at vi holde fast paa mit Forslag; thi her fremtræder en heel ny Lære. Det ærede Medlem begyndte først at deducere, hvad der sandt Sted med dem, der have Kornleverancer i Genhold til Contracter, og hvorledes de skulde anvende Capitelstarten, og han sagde, at der maatte jo Contracten forudsætte, at der leveredes gode, sunde Handelsvarer. Det er muligt, det er ikke vist, men det er under enhver Omstændighed kun det sidsordnede Forhold; Hovedforholdet er, hvorledes den Capitelstart skal være, som deler Tiendetagerne og Tiendeyderne imellem. Det ærede Medlem prøvede paa at overføre